

Η ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΩΝ Μ.Κ.Ο. ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Θεσμικά Ζητήματα των Μ.Κ.Ο.

Η Ανάγκη Συλλογικής Παρέμβασης των Δικτύων των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Έναντι της Θεσμικής Ανεπάρκειας του Κράτους

Τις τελευταίες ημέρες έχει ανοίξει ο διάλογος στο χώρο των Μ.Κ.Ο. σχετικά με το προαπαιτούμενο της διαχειριστικής επάρκειας για τα κοινοτικά προγράμματα ΕΣΠΑ και τον ουσιαστικό αποκλεισμό πολλών οργανώσεων από τους κοινοτικούς πόρους.

Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν Μητρώα Πιστοποίησης των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σε μία σειρά από Υπουργεία και Νομαρχίες, μολονότι προβλέπονται θεσμικά, είναι η κορυφή του παγόβουνου μπροστά σ' ένα φαύλο σύστημα που επικρατεί στην χώρα μας για την διαχείριση των διαθέσιμων πόρων που προορίζονται για τις Μ.Κ.Ο. και τελικά καταλήγουν σε εταιρείες που τυπικά φαίνονται μη κερδοσκοπικές, αλλά επί της ουσίας κερδοσκοπούν και ιδιοποιούνται κοινωφελείς πόρους.

Μιλάμε για εθνικούς και κοινοτικούς πόρους που είναι θεσμοθετημένοι για τις ανάγκες λειτουργίας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών οργανώσεων των θεσμών αλληλεγγύης και Μ.Κ.Ο. στο χώρο της υγείας και πρόνοιας, και τελικά η απορρόφησή τους γίνεται σε μεγάλο βαθμό είτε από το πελατειακό πολιτικό σύστημα, είτε για κάλυψη κρατικών αναγκών.

Ειδικότερα είναι γνωστό τοις πάσι, ότι οι εθνικοί πόροι για τις συλλογικές οργανώσεις εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, δίνονται κυρίως μέσα από το πελατειακό πολιτικό σύστημα, και στην περίπτωση των Μ.Κ.Ο. στις προσκείμενες σε υπουργούς και βουλευτές.

Από την άλλη μεριά για μια εικοσαετία πλέον, τα κοινοτικά κονδύλια για την κοινωνική οικονομία «ροκανίζονται» κυρίως από τους επιτήδειους τους ειδικούς «τεχνοκράτες» και από τους έχοντες ειδικές πολιτικές προσβάσεις στο πολιτικό σύστημα, και από τις πολύ μεγάλες Μ.Κ.Ο. που έχουν τους κατάλληλους μηχανισμούς. Η πλειονότητα των συλλογικών τελεί από άγνοια ή και ανημποριά για ν' αντιδράσει.

Το έλλειμμα Συντονισμού

Ο κατακερματισμός των μικρομεσαίων χωρίς ισχυρά δίκτυα στερεί την δυνατότητα χιλιάδων οργανώσεων για θεσμικές διεκδικήσεις. Αυτές μάλιστα πληρώνουν την κακή φήμη μιας μικρής μειοψηφίας επιτήδειων που με το σχήμα Μ.Κ.Ο ροκανίζουν τους διαθέσιμους πόρους, αρκετές φορές με σκανδαλώδη τρόπο.

Έτσι, η συντριπτική πλειοψηφία των συλλογικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, όχι μόνο δεν παίρνει τίποτα, αλλά και πολλές φορές αδίκως συλλήβδην συκοφαντείται, επειδή στον χώρο όπως, σε κάθε κοινωνικό χώρο άλλωστε, υπάρχουν φαινόμενα διαπλοκής. Και μπορούμε να αναφερθούμε σε συγκεκριμένα παραδείγματα, που είδαν το φως της δημοσιότητας κατά καιρούς, χωρίς όμως ν' αλλάξει τίποτα στη συνέχεια.

Παράλληλα όμως, υπάρχει μια υποκριτική και πολλές φορές ύπουλη επιχειρηματολογία ότι οι εθελοντικές οργανώσεις δεν πρέπει να χρηματοδοτούνται και να διεκδικούν πόρους από το κράτος ή άλλες δωρεές, γιατί έτσι νοθεύεται ο εθελοντισμός.

Φυσικά πρόκειται για υποκρισία ή για συνολική άγνοια για το πώς μπορεί να λειτουργήσει ο εθελοντισμός ως κοινωνική προσφορά στις σημερινές ευρωπαϊκές συνθήκες.

Φωτό:Wikimedia

Μία οργάνωση (Μ.Κ.Ο.) ή ένα ίδρυμα π.χ. στον χώρο της υγείας, ακόμη κι αν μπορούσε να λειτουργήσει αμιγώς με εθελοντές, το σίγουρο είναι ότι χρειάζεται υποδομές, λειτουργικά έξοδα και φάρμακα και όλα αυτά δεν μπορεί να τα προσφέρει ένας εθελοντής που προσφέρει ήδη εθελοντικά την εργασία του και τον χρόνο του, εκτός από τους εισοδηματίες και ευεργέτες. Αλλά και σ' αυτές τις περιπτώσεις συνήθως προσφέρονται χρήματα και δωρεές και όχι εθελοντική εργασία.

Το ίδιο συμβαίνει και με κάθε είδους οργανωμένη ανθρωπιστική βοήθεια. Ακόμη κι έχουν συγκεντρωθεί δωρεάν υλικά αγαθά π.χ. τροφές και ρουχισμός, χρειάζονται έξοδα για την μεταφορά τους, την διαχείρισή τους και την διανομή τους. Περισσότερο πολύπλοκα είναι τα πράγματα όταν ένα σχέδιο δράσης για το περιβάλλον και την κοινωνική οικονομία χρειάζεται έρευνα, επιστημονική υποστήριξη και μόνιμο προσωπικό για ν' αξιοποιηθεί ο εθελοντισμός ως κοινωνικό συμπληρωματικό κεφάλαιο.

Για τους παραπάνω λόγους, και την σημασία που έχει ο συνδυασμός εθελοντισμού και κοινωνικής οικονομίας που έχουμε διεξοδικά αναλύσει στα άρθρα κοινωνικό κεφάλαιο και εθελοντισμός, η νέα καθολικότητα της κοινωνίας των πολιτών, κοινωνικά δίκτυα και οριζόντιες συνεργασίες, οι κινητήριες δυνάμεις της πράσινης ανάπτυξης, www.edo-mko.gr, θεωρούμε όμως αναγκαίο να μιλήσουμε σήμερα ξεκάθαρα για το ζήτημα των αναγκαίων πόρων των Μ.Κ.Ο. και την ευθύνη των δικτύων για την απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας, εξαιτίας της αδράνειάς τους.

Η ευθύνη

Μιλάμε πρώτα για την ευθύνη των ίδιων των δικτύων των Μ.Κ.Ο. για την θεσμική ανεπάρκεια και κατόπιν για την ευθύνη του κράτους και των κομμάτων, γιατί από την κοινωνική βάση ξεκινάει ρεαλιστικά κάθε διεκδίκηση που βελτιώνει την λειτουργία του κράτους. Όταν μάλιστα έχουμε το θεσμικό πλαίσιο από την Ευρωπαϊκή Ένωση που αναγνωρίζει και ενισχύει τον ρόλο των συλλογικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και η θεσμική αυτή αναγνώριση δεν αξιοποιείται, τότε η ευθύνη πέφτει κυρίως στην εκπροσώπηση των Μ.Κ.Ο.

Βλέπουμε έτσι, ότι όταν τα δίκτυα και η εκπροσώπηση λειτουργούν όπως π.χ. στον τομέα της υγείας πρόνοιας που υπάρχει καλύτερη οργάνωση, το κράτος αναγκάζεται να εκπληρώνει καλύτερα τις υποχρεώσεις του, και όπου τα δίκτυα είναι αδύναμα και καχεκτικά όπως στον τομέα του περιβάλλοντος το κράτος και το συγκεκριμένο Υπουργείο δίνει ελάχιστη σημασία στις Μ.Κ.Ο. , και η διαβούλευση γίνεται μόνο για το θεαθήναι.

Δεν αναφερόμαστε βέβαια στην επιρροή που έχουν πολύ μεγάλες πολυεθνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις οι οποίες έχουν άμεσες προσβάσεις και παρεμβάσεις στα Υπουργεία . Αλλά για τις χιλιάδες μικρομεσαίες συλλογικότητες που δεν έχουν μια αντάξια εκπροσώπηση να διεκδικήσει θεσμικά για το σύνολό των οργανώσεων αυτών τα κοινωνικά δικαιώματα και τους απαραίτητους πόρους για την λειτουργία τους.

Το ενθαρρυντικό είναι ότι τελευταία ξεκινάει ένας τέτοιος διάλογος συνεργασία των δικτύων μεταξύ τους και κατ' επέκταση με την τοπική Αυτοδιοίκηση, γεγονός που ισχυροποιεί τον ρόλο των εθελοντικών οργανώσεων και τις καθιστά πιο ικανές να διεκδικήσουν πόρους που θεσμικά τους ανήκουν.

Απομένει βέβαια να περάσει το ζήτημα αυτό από τις συζητήσεις στις θεσμικές διεκδικήσεις για την ενίσχυση της λειτουργίας των πρωτοβάθμιων οργανώσεων.

Ν' αποτελέσει ζήτημα οριζόντιας διαβούλευσης μέσα από το διαδίκτυο, καθώς ένα Πανελλαδικό Συνέδριο όλων των οργανώσεων, παραμένει ακόμη ζητούμενο.

28 Ιουλίου 2009
Βασίλης Τακτικός
Υπεύθυνος Επικοινωνίας του Συντονιστικού Κέντρου Μ.Κ.Ο.